

Laustsens makværk
Af Morten Thing

[Information 13.1.04]

Jørgen Laustsen er i *Informations* kronik den 6. januar forståeligt nok stødt over, at jeg har kaldt hans bog *Mellem hammer, segl og hagekors* for et makværk. Han har ret i, at jeg burde have skrevet, at bogen gør en del ud af at gøre op med Alfred Jensens analyse af kommunisternes indsats under krigen. Jeg anså det for en så ligegyldig ting, at jeg forbigik det. Jeg beklager, at jeg ikke kan indse at DKPs næstformands efterrationaliseringer har nogen relevans for forskningen, ligesom jeg har meget svært ved at se, at hans (og Aksel Larsens) synspunkter siden har ”vundet stor udbredelse i både skønlitterære og faghistoriske værker”, noget som heller ikke dokumenteres i Laustsens bog.

Selvom han er stødt over min læsning bør han nu nok alligevel overveje mine argumenter. Disse indvendinger udgør en anfægtelse af selve det historiske håndværk i Laustsens bog. Hvad mener han nu herom. Om de to specialer, han intet kender til, mener han, at det nok karakteriserer dem, at de ikke er trykt. Argumentet indebærer fx, at det utrykte manus af Bent Jensen, som han flere gange henviser til, bør opfattes som et, der ikke *kan eller bør* trykkes. Det er kræsne argumenter vi stilles overfor. En ganske enkelt søgning på bibliotek.dk ville have skaffet ham oplysning om dem. En fælles artikel fra de to forfattere i tidsskriftet *Arbejderhistorie* er det heller ikke lykkedes ham at finde. Til min indvending om at han ikke har været i arkiverne, svarer han troskyldigt: hvilke arkiver jeg dog tænker på? Ja, de centrale arkiver vil nok være Kominterns arkiv og Udenrigskommissariatets arkiv, for han tager det for givet, at vi andre har fundet alle de kilder, som er der og som er kommet med i Trommers og Kirchhoffs samling. Han afviser, at Komintern kommer med ændrede signaler fra juni 1940 og fremefter. Den diskussion Halvorsen har været med til at rejse er bl.a. dette, at den russiske politik faktisk ændrer sig i løbet af perioden, og dette kunne være grundlaget for, at nogle kommunistpartier faktisk forbereder sig på national kamp, måske også DKP.

Om DKP forbereder sig, som Børge Houmann insisterer på, afviser og latterliggør Laustsen, men uden argumenter. En ordentlig historiker ville vel lade det stå hen med de få ting, vi ved, men ikke Laustsen. Han ved. Han vil nemlig gerne understrege, at den *rigtige, spontane* modstand kom fra nationale grupper først. Taler vi om den modstand, som battede noget, bør han nok følge Aage Trommer og sige, at før kommunisterne viste sig på scenen, var den ingen modstand *af betydning*.

Måske bør jeg tilslut omtale det lille beskidte trick med, at jeg giver ”et typisk kommunistisk automat-svar”. Herved vil han sikkert have læseren til at forstå, at jeg er eller har været kommunist. Det er jeg ikke og har aldrig været det, og havde Laustsen fx læst min sidste bog ville han vide, at jeg forstår mig selv som anti-kommunist. Men havde han læst andre dele af min forskning ville han heller ikke have været i tvivl.